

U.2015.922H

TV-selskaber skulle ikke udlevere kopi af lyd- og billedoptagelser til rekvirenterne i en forbudssag, selv om optagelserne havde været forevist i retten.

Menneskerettigheder 123.9 og 1.5 - Presse og radio 2 - Retspleje 14.5 og 24.1.

- ◆ A og B A/S anmodede byretten om at forbyde TV 2, T, og et TV-selskab, S, at vise en planlagt tv-udsendelse, idet de anførte, at udsendelsen ville indebære en krænkelse af dem. Anmodningen blev behandlet i et retsmøde i byretten, hvor T og S afspillede lyd- og billedoptagelser, herunder en ikke færdigredigeret udgave af tv-udsendelsen. Byretten forbød T og S at vise tv-udsendelsen i den afspillede form, idet den indebar en grov krænkelse af A's gode navn og rygte og ligeledes kunne være skadelig for B A/S. T og S kærede kendelsen til landsretten. A og B A/S anmodede om at få udleveret kopi af de lyd- og billedoptagelser, der var forevist i byretten, men T og S afslog dette. Højesteret udtalte, at der i civile sager med få undtagelser gælder et ubetinget princip om fuld kontradiktion, der dog ikke nødvendigvis indebærer en adgang til at få kopi af alt bevismateriale, der indgår i sagen. I byretten var fremlæggelsen af optagelserne sket på vilkår, at de ikke skulle kopieres og udleveres til A og B A/S, der ikke havde gjort indsigelse herimod. Ordningen kunne derfor ikke anses at stride mod kontradiktionsprincippet. Der var heller ikke adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 39, da materialet ikke fandtes i rettens arkiv. Reglerne om aktindsigt i sammenhæng med kontradiktionsprincippet gav derfor ikke hjemmel til at pålægge T og S at udlevere optagelserne. Der var ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at pålægge T og S at udlevere optagelserne i medfør af reglerne om edition i retsplejelovens § 298. Højesteret ændrede herved landsrettens kendelse. (Dissens).¹

H.K. 9. december 2014 i sag 199/2014 (2. afd.)

TV 2 Danmark A/S

og

Monday Production ApS (adv. Asger Bagge-Jørgensen, Kbh., for begge)

mod

A

og

B A/S (adv. Asser Rung-Hansen, Kbh., for begge)

Biintervenient til støtte for de kærrende: DR (adv. Peter Lambert, Kbh.).

Byretten**Retten i Odenses kendelse 7. marts 2014 (7. afd.), BS 7-360/2014**

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er modtaget i retten den 28. februar 2014, drejer sig om, hvorvidt der er grundlag for at nedlægge forbud mod

udsendelse af TV-programmet »Operation X«, som TV 2 har programsat til den 11. marts 2014.

Rekvirenterne, A og B A/S, har nedlagt følgende påstande:
[se Højesterets kendelse]

923

Rekviritori, TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS, har nedlagt påstand om, at forbudsbegæringerne nægtes fremme, subsidiært alene efterkommes i et efter rettens skøn mindre omfang, og at forbud, i det omfang det måtte blive meddelt, alene sker på betingelse af, at rekvirenterne stiller en sikkerhed på ikke under 1 mio. kr.

Oplysningerne i sagen

Kendelsen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 b, jf. § 218 a, stk. 2.

Der har under sagen været afspillet TV-programmet »Operation X« vedrørende bl.a. svindel med registreringsafgifter på biler, ligesom der har været afspillet en uredigeret videooptagelse af en telefonsamtale mellem journalist E og tidligere direktør i D Automobile A/S, C, der indgår i det nævnte program i redigeret form.

A har forklaret, at han er født i København i 1973 som søn af pakistanske forældre, der er 1. generations gæstearbejdere i Danmark. Han har været gift i 16 år og har lige fået sit 4. barn sammen med sin kone. På uddannelsessiden har han 9. klasses afgangseksamen og EFG, ligesom han har været startet på HH, dog uden at gennemføre denne uddannelse.

Han startede allerede som 22-årig selvstændig virksomhed, idet han i 1996 stiftede B A/S, der fra begyndelsen handlede med biler engros. Hans eget navn og bilfirmaets navn er rimelig kendt i Danmark, og han bruger ca. 1,5 mio. kr. om året på markedsføring, herunder i Børsen og de landsdækkende aviser, på internettet og i TV. B A/S blev i både 2012 og 2013 kåret som årets bilmærkeforhandler af bilmærke Danmark. Kåringen er baseret på salg og eftermarked og kræver, at man scorer topkarakter blandt 60 forhandlere. Han forhandler også - - -. B A/S sælger 700-800 biler om året og omsætter for knap 100 millioner kroner, hvortil kommer moms og afgifter. Det er en virksomhed med stor aktivitet og travlhed. Han har i det hele taget travlt, idet han også driver anden virksomhed, herunder ejendomsinvestering, tøjbutik m.v.

B A/S sælger en del byttebiler til forskellige handlende. B A/S interesserer sig ikke for, hvordan og til hvem disse handlende videresælger bilerne. Det er helt normalt at handle mellem 1 og 30 enheder ad gangen til sådanne opkøbere. B A/S har åbent 7 dage om ugen, og der kommer handlende fra hele landet. Det er helt normalt at levere sådanne brugte biler på en sidevej til butikken, og således at bilnøgler og relevante papirer lægges i bilen efter aftale. B A/S får dagligt store læs biler ind, og det er nødvendigt at få de solgte biler væk fra pladsen. Den nævnte leveringsmåde er kutyme, når der er tale om engrossalg, og det kan også gøres efter aftale med en detailkunde, der f.eks. har haft en bil på værksted. Samme fremgangsmåde kan benyttes ved aflevering af en byttebil, der ikke afleveres i åbningstiden. Firmaet har aldrig mistet biler som følge heraf. Han ved ikke, om byttebilerne til D Automobile A/S blev afhentet i eller uden for åbningstiden, men de blev vist afhentet ad flere omgange, nemlig 3-5 enheder, der forinden var blevet klargjort og stillet ud til afhentning. Han ved ikke, hvilke personer der afhentede dem.

Han har ikke været med til at etablere D Automobile A/S, og han har heller ikke investeret i dette selskab. Han har heller ikke ansat

¹ Rigsdagstidende 1930-31, till. A, sp. 4885, FT 2003-04, till. A, s. 603-05, 624 og 648-650, U 2002.2503 H, U 2006.383 Ø, Menneskerettighedsdomstolens dom af 8. december 2005 (Application no. 40485/02 - Nordisk Film og TV A/S) samt dom af 16. juli 2013 (App. no. 73469/10 - Case of Nagla), Bernhard Gomard og Michael Kistrup: Civilprocessen, 7. udg. (2013), s. 590-91, samt Karnov, 29. udg. (2013), note 200 til retsplejelovens § 39.

eller betalt direktør C. Han kender Y, som for 18 år siden hjalp ham i B A/S, og i en kort periode også var ansat i firmaet. Ansættelsen varede under 1 år. Y solgte biler, foretog klargøring m.v. Herefter var der en årrække, hvor han og Y ikke havde kontakt, men han ved, at Y var ansat i - - - i ca. 10 år. Så vidt han ved, er Y uddannet cand.merc. inden for business/IT og havde en god løn hos - - -, dvs. over 500.000 kr. om året. Y var sikkerhedsgodkendt. Senere blev Y ansat i D Automobile A/S, og de fik kontakt med hinanden igen, idet Y begyndte at ringe til ham med forespørgsler om f.eks. værdien på en bil. På et tidspunkt spurgte Y, om han kunne sætte 2-4 biler i kommission. De indgik aftale herom. Aftalen omfattede 5-7 enheder. Y indgik aftalen på vegne af D Automobile A/S. Aftalen blev indgået omkring medio 2013. B A/S fik efter sommerferien 2013 nogle af bilerne tilbage, som D Automobile A/S ikke havde kunnet sælge.

I november 2013 blev han ringet op af en person ved navn G fra D Automobile A/S. G spurgte, om han var interesseret i at købe dæk og andet værkstedsinventar, idet D Automobile A/S var ved at lukke værkstedet ned. G oplyste, at det drejede sig om assorterede dæk, hovedsaglig sommerdæk, i alt ca. 250 stk. De aftalte en pris på 350 kr. pr. dæk, hvilket var normal pris, når man tager i betragtning, at aftalen primært drejede sig om sommerdæk, og at aftalen blev indgået om efteråret. Han bliver jævnligt ringet op vedrørende lignende tilbud. Han havde 2-3 samtaler med G i forbindelse med aftalens indgåelse. Det kan godt passe, at det drejer sig om G, da det er dette navn, der står på fakturaen af 29. november 2013. Han kendte ikke dette navn i forvejen. Det var ikke brugt værkstedsinventar og genstande, aftalen drejede sig om. Han tilbød G at betale i form af 14 brugte biler, hvilket G var meget interesseret i. De blev enige om priserne på tingene over telefonen. Der foreligger oplysninger om stelnr. og reg.nr. på de brugte biler, men disse oplysninger har han ikke videregivet til TV2, men alene til kurator, idet han frygter, at TV2 vil begynde at kontakte køberne og dermed skabe rygter og utryghed blandt kunderne. Han har derfor udstreget reg.nr. og stelnr. i det materiale, han har udleveret til TV2 og Monday Production ApS.

Han var ude at rejse, da han første gang hørte, at E havde været i hans forretning og spurgt efter ham. Han gjorde det fra starten klart, at han ikke ønskede at stille op til interview, og han ikke ville opsøges af TV-hold,

924

hverken privat eller på forretningsadressen. Han tilbød til gengæld at svare skriftligt på spørgsmål, som han modtog skriftligt. Han følte ubehag, da TV-holdet alligevel opsøgte ham på forretningsadressen, hvor han sad i et kundemøde. Han følte, at man både ved denne lejlighed og ved andre lejligheder forsøgte at presse ham til at stille op til et interview. Han har ikke ønsket at lade sig interviewe til sagen, da han ved, at der vil blive klippet i det, hvorved det kan blive misvisende. Hans kunder blev urolige, da TV-holdet mødte op på forretningsadressen og ville interviewe nogle af kunderne. TV-holdets besøg medførte, at nogle personer, der netop havde fået indregistreret biler, ville annullere handlen. Han følte, at TV-holdet udviste en unfair fremgangsmåde. Nogle af hans ansatte blev også lidt betænkelige ved deres ansættelse.

Han kan ikke give nogen forklaring på, hvorfor den tidligere direktør for D Automobile A/S, C, hænger ham ud. Y ringede en dag pludselig til ham og fortalte, at D Automobile A/S var lukket. Han ved ikke selv, hvad der kan være foregået op til lukningen.

Det er rigtigt, at han var med til at stifte Z ApS den 19. november 2008. Medstifter var hans kone, H, og en barndomsvenns kone, I. Selskabet blev stiftet for at konerne, der begge gik hjemme og passende børn, kunne have andet end hjemmet at beskæftige sig med. Formålet med selskabet var at opkøbe ejendomme på

tvangsauktion med henblik på salg eller udlejning. Selskabet nåede at købe 4 ejendomme, hvoraf 2 blev solgt, og der er stadig 2 tilbage. Det endte med, at H købte selskabet. Barndomsvennen V er gået konkurs med et stort ejendomsselskab. Han og V har talt om sagen vedrørende D Automobile A/S, men han er ikke blevet klogere på sagens rette sammenhæng. Han havde et møde med Y så sent som i går. Y har forgæves forsøgt at få fat på C, men fik kun fat på C's ekskæreste. V har en bror, der hedder O, men han ved ikke, hvad den anden bror hedder. Ingen af disse brødre har været med i Z ApS, og han ved ikke, hvilke virksomheder de er involveret i. Han kender ikke noget til V's straffedom vedrørende registreringsafgift. Han ved kun, at V på et tidspunkt kørte i en Bentley.

Han har kun fået kendskab til D Automobile A/S gennem Y. Han kender ikke Q udover, at det er en kunde, som han sidste sommer solgte en bil til. Han vidste ikke dengang, at Q var bestyrelsesmedlem i D Automobile A/S. Han talte heller ikke med Y om, at Q skulle købe en bil. De byttebiler, der indgik i handlen med D Automobile A/S, havde en samlet værdi på godt 300.000 kr. Så vidt han ved, blev både fakturaer og registreringsattester lagt ud i bilerne. Fakturaen fra D Automobile A/S blev vist sendt til B A/S med posten. Han har ikke en modtageafdeling til posten. Revisoren må kunne oplyse nærmere om bogføringen. Han ved, at revisoren har udarbejdet en skriftlig erklæring om byttebilerne. Mange engroshandlere interesserer sig ikke for fakturaer og udbeder sig ikke sådanne. For en engroshandler betyder en faktura på en bil lige så lidt, som det gør for en normal forbruger at få en bon med, når man handler ind i en dagligvareforretning.

Boris Frederiksen har forklaret, at han er advokat og kurator i D Automobile A/S. Han er bekendt med, at TV2 undersøger forhold vedrørende selskabet. Der blev afsagt konkursdekret over selskabet den 21. januar 2014. Den oprindelige baggrund var en anmodning om tvangsopløsning fra Erhvervsstyrelsen, som følge af at to bestyrelsesmedlemmer var fratrukket i efteråret 2013. Senere anmodede SKAT om afsigelse af konkursdekret på grund af et krav på ca. 5 mio. kr., som efter SKATs opfattelse var afgiftsunddraget i forbindelse med selskabets seneste aktiviteter.

Han har konstateret, at boet i det væsentlige er uden aktiver. Der er modtaget 69 kreditoranmeldelser, og de simple krav efter konkurslovens § 97 beløber sig til ca. 8,2 mio. kr., hvoraf lønmodtagerkrav udgør ca. 850.000 kr. Differencen mellem SKATs krav på knap 5 mio. kr. og de samlede anmeldelser på ca. 8,2 mio. kr. udgøres af forskellige leverandørkrav, herunder dæk, reklameydelse og reservedele. Boets undersøgelser tyder indtil videre på, at selskabet indtil november 2013 drev en almindelig forretning med køb og salg af biler, hvilket ændredes på det nævnte tidspunkt, hvor selskabet begyndt at købe og sælge dyre luksusbiler. Undersøgelserne tyder på, at selskabet i den sidste periode havde en svigagtig adfærd.

Boet har store vanskeligheder med at opnå kontakt til selskabets tidligere direktør, C. Boet har kontakt til flere tidligere ansatte, kreditorer, Vestegnens Politi og SKAT. Politiet efterforsker for tiden sagen. Der er ikke fundet ret meget bogføringsmateriale. Politiet er besiddelse af lidt bogføringsmateriale, men dette er på et tidspunkt blevet kørt gennem en makulator. Boet har derfor kun fundet sporadiske oplysninger om selskabet udover, hvad der fremgår af bankkonti. Flere af selskabets kunder har henvendt sig med oplysninger om, at de ikke har fået udleveret købte biler eller ikke har fået deres depositum tilbage. En bil indleveret til reparation er også forsvundet.

Der er ført penge ud af selskabet i november og begyndelsen af december 2013 uden konstaterbar normal forretningsmæssig baggrund. Selskabet har sat penge ind på sin konto i BasisBank, mens udgifter er blevet betalt fra en anden konto. Kontoen i

BasisBank er i det væsentlige tømt i november 2013, hvilket angiveligt skulle være sket i forbindelse med køb af valuta. Foreløbige undersøgelser peger imidlertid på, at pengene er blevet overført til selskabet AJ Exchange. Dette undersøges for tiden. AJ Exchange bor på et kontorhotel, og

925

der ses ikke at være den store aktivitet i selskabet. Pengekontoen i BasisBank blev oprettet så sent som den 4. november 2013, og allerede den 3. december 2013 var kontoen reelt tømt, idet der alene henstod 11,69 kr. De anmeldte leverandørkrav i boet stammer stort alle fra perioden november 2013 til de første dage i december 2013. Boet ved meget lidt om, hvad der er sket med selskabets aktiver. Der er ikke noget, der tyder på, at der har været drift i selskabet i december 2013.

Boet har ikke været i stand til at finde frem til fakturaer vedrørende selskabets salg af sine aktiver. Fakturaen af 29. november 2013, udstedt til B A/S, er ikke fundet i boets bogføringsmateriale, men kan godt have været der. Han har modtaget en kopi af fakturaen fra et tidligere bestyrelsesmedlem og fra TV2. Bestyrelsesmedlemmet havde vist nok fået kopien fra TV2. Når man læser fakturaen, ser det ud, som om selskabet sælger hele sin værkstedsaktivitet, og at der er tale om en hel eller delvis virksomhedsoverdragelse. Da fakturaen er udstedt til B A/S, må det formodes, at aktiverne er modtaget af denne køber. Boet har derfor skrevet til B A/S med anmodning om nærmere oplysninger. Boet har modtaget oplysninger fra B A/S i går og i dag, og som han forstår besvarelsen, har en ansat hos D Automobile A/S, G, i november 2013 rettet henvendelse til B A/S og forespurgt, om B var interesseret i at købe værkstedsaktiviteten i D Automobile A/S. B A/S besvarede forespørgslen positivt og betalte for aktiverne i form af 14 gamle biler, der blev givet i bytte til D Automobile A/S. Boet har ikke fundet bogholderimæssig dokumentation for denne byttehandel, som dog godt kan have fundet sted alligevel. Opsætningsmæssigt ser fakturaen af 29. november 2013 lidt anderledes ud end andre fakturaer fra D Automobile A/S. Han er ikke i anden sammenhæng stødt på navnet G hos D Automobile A/S, og ansatte i dette selskab genkender heller ikke navnet G.

Det er atypisk, at der ikke står kontonummer på fakturaen, men på den anden side er det oplyst, at der er tale om en byttehandel. Når man sammenholder fakturaer fra D Automobile A/S, ses det, at fakturanumrene ikke er fortløbende, hvilket er i strid med bogføringsloven. Det i sig selv er påfaldende, at der på fakturaerne fra D Automobile A/S fremgår forskellige kontonumre, men det kan dog forklares med, at selskabet råder over flere konti. Fakturaen af 29. november 2013 til B A/S er upræcis, da der ikke er oplyst mængde på de varer, som fakturaen drejer sig om. Noget sådant er i sig selv bekymrende for et konkursbo. Dette betyder blandt andet, at der også er tvivl om værdiansættelsen.

Det er reelt umuligt at konstatere, om varerne på fakturaen svarer til de leverancer, som forskellige leverandører har anmeldt i boet på grund af manglende betaling. Boet har fundet frem til, at D Automobile A/S har købt en industristøvsuger/gulvvaskemaskine for 60.000 kr. + moms, hvilket muligvis kan være den maskine, der på fakturaen af 29. november 2013 er beskrevet som en gulvvaskemaskine til et beløb på 25.000 kr. Hvis der er identitet herimellem, er værdiansættelsen problematisk. Det er dog meget usikkert, om der er identitet. Han har modtaget fakturamaterialet fra B A/S med delvise oplysninger om stelnumre og registreringsnumre på de biler, der er indgået i den oplyste byttehandel. Oplysningerne undersøges nu nærmere.

B A/S har oplyst, at bilerne i perioden fra midten af november 2013 og frem til slutningen af samme måned er blevet klargjort og derefter henstillet på en sidevej med nøgle og papirer i, hvorefter

de er blevet afhentet af D Automobile A/S. En modtaget revisorerklæring viser, at bilerne er indgået i byttehandlen til samme pris, som de er blevet indkøbt til af B A/S. Det ses endvidere, at B har ejet bilerne i en periode fra ganske få dage og op til knap 2 år, inden bilerne indgik i byttehandlen. Vidnet har en sund skepsis over for værdiansættelsen i byttehandlen, men han kan ikke afvise, at værdiansættelsen er reel, idet D Automobile A/S muligvis har kunnet sælge bilerne til tilfredsstillende priser inden konkursen.

Boet afventer for tiden en bekræftelse på, at pengene fra D Automobile A/S' konto i BasisBank rent faktisk er blevet overført til AJ Exchange, således som det tyder på. Hvis dette bliver bekræftet, vil boet anmode AJ Exchange om at oplyse baggrunden for pengeoverførslen med henblik på at vurdere, om denne er reel, eller om den skal søges omstødt. Handlen mellem D Automobile A/S og B A/S er ikke nødvendigvis udtryk for svindel, idet han på det foreliggende grundlag ikke kan afvise, at der er tale om en reel byttehandel. Transaktionen er dog under alle omstændigheder usædvanlig, da den er sket så tæt på konkursen. Det betyder at, at D Automobile A/S' økonomiske stilling kan være blevet forringet. Dette forhold undersøges for tiden af boet med henblik på eventuel omstødelse.

Boet har ikke anmeldt nogen personer til politiet på nuværende tidspunkt. Såfremt boet konstaterer mulige strafbare forhold, har boet efter loven pligt til at oplyse politiet herom. Det er ikke politiet, der oplyser kurator om forholdene i sagen, men omvendt.

Lasse Bjerre har forklaret, at han er redaktør på TV 2. TV 2 producerer ikke selv programmet »Operation X«, der som sædvanlig produceres af et eksternt produktionsselskab, i dette tilfælde Monday Production ApS. Der er dog en tæt og løbende kontakt mellem TV 2's redaktion og produktionsselskabet. Det er TV 2, der i sidste ende sender programmet og har ansvaret herfor. Emnerne for »Operation X« fastlægges på baggrund af henvendelser og drøftelser om interessante emner. Det er et undersøgende dokumentarprogram og ikke et underholdningsprogram. Programmet produceres som led

926

i Public Service, og emnerne skal derfor have en samfundsmæssig interesse. TV 2 og Monday Production ApS har samarbejdet igennem mange år. TV 2 betaler over 1 mio. kr. til Monday Production ApS for hvert program. Programmerne baseres altid på flere uafhængige kilder, der kan være skriftlige eller mundtlige. Der er tale om dybdegående journalistik, og der udøves kildekritik. Man har vurderet, at det er relevant at nævne rekvisitterne ved navn i udsendelsen, da de nævnes af flere uafhængige kilder.

Kasper Vilsmark har forklaret, at han er redaktionschef på Monday Production ApS. Han er enig i, at samarbejdet mellem TV 2 og Monday Production ApS er som beskrevet af redaktør Lasse Bjerre. Den omhandlede udsendelse opstod på baggrund af, at to personer havde henvendt sig med opfordring til at se nærmere på D Automobile A/S, der angiveligt var ved at lave et stort svindelnummer. Den ene person henvendte sig anonymt, mens den anden oplyste sit navn. D Automobile A/S var på daværende tidspunkt ikke lukket ned, men da TV-holdet tog derud, var forretningen lukket. Man opsøgte derfor selskabets bestyrelsesmedlemmer. Både A og V blev af de to førnævnte kilder angivet som personer, der var involveret i svindelen.

På internettet var der forskellige hjemmesider og debatfora vedrørende bl.a. D Automobile A/S, og nogle opfordrede også til undersøgelse af B A/S. En person på Facebook pegede på Y som involveret. Disse forskellige opslag på internettet kunne ikke nærmere efterprøves. Man satte sig derfor det mål at finde frem til den tidligere direktør for D Automobile A/S, C. Man var klar over, at det var nødvendigt at være kildekritisk, da mange af de

involverede personer muligt havde begået noget kriminelt. Man fik kontakt til P, der var blevet truet og derfor var skræmt. P havde meldt sagen til politiet og turde godt lade sig interviewe til udsendelsen. Man fandt også frem til en kunde, R, fordi han på internettet ledte efter C. Endvidere fik man kontakt til flere kunder, der enten havde mistet deres depositum eller en bil, og som skrev opslag på internettet herom. Man kom også i kontakt med to af de tre tidligere bestyrelsesmedlemmer i D Automobile A/S, og disse forekom begge at være i god tro om svindlen.

Det var svært at opnå kontakt til personer, der kunne være direkte involveret i svindelen, herunder S og Q. Q sås at være registreret på samme adresse i - - -gade som C, ligesom han sås at have købt en bil af B A/S. Det lykkedes til sidst at finde frem til S. Jo mere man gravede i sagen, jo mere mærkeligt så det ud. Det virkede bl.a. mærkeligt, at D Automobile A/S importerede dyre biler fra udlandet, og at de alligevel havde taget 14 gamle biler i bytte fra B A/S. P fortalte, at han havde mødt C personligt 3-4 gange, så man vidste, at C eksisterede. De fandt derimod ikke nogen, der havde mødt G i virkeligheden. Da man ledte efter en person med dette navn i registeret, fandt man kun en enkelt person i Sverige, men hans navn blev stavet på en lidt anden måde.

C's oplysning om, at nogen havde skrevet på dansk i hans navn, stemte med nogle emails til Y. Man konkluderede derfor, at Y måtte have vidst, at han ikke skrev med C, der i følge Y selv kun talte engelsk. Y skrev på et tidspunkt, at han var blevet ansat af C, men det sås ikke at passe. Da man foreholdt Y, at han havde skrevet på dansk i mails til C, undlod Y at svare. En kilde oplyste, at kilden var hyret til at skrive dækningsløse checks til SKAT, og at det var Y, der dikterede, hvad der skulle skrives.

De tidligere ansatte hos D Automobile A/S fortalte, at de på et tidspunkt havde fået af vide, at der ville komme nogle lastbiler og køre aktiverne til et lager. En transportør oplyste, at aktiverne blev kørt til A. I forbindelse med produktionsselskabets undersøgelser forsøgte man også at finde frem til - - - fra AJ Exchange. Produktionsselskabet tog endvidere til England for at lede efter C.

Det lykkedes kun at opnå et enkelt telefonisk interview med C, som efterfølgende har været umulig at komme i kontakt med, selv om han havde lovet at stille op til interview. I det enlige telefoniske interview ville C tilsyneladende gerne svare på spørgsmål, men det var dog tydeligt, at han ikke ville fortælle mere end højest nødvendigt. C angav både A og V som bagmænd, og man fandt ud af, at A og V kendte hinanden.

Man modtog en faktura af 29. november 2013 fra A vedrørende de 14 byttebiler til D Automobile A/S. Man udbad sig stelnr. og reg.nr. for at finde ud af, hvor bilerne var blevet af, og det var ikke hensigten at kontakte kunderne. Forud for TV-holdets besøg på B A/S' forretningsadresse havde A ikke villet stille op til interview, men man tog alligevel derud, da man har erfaring for, at det ikke er usædvanligt, at folk alligevel lader sig interviewe, når de bliver konfronteret direkte. Besøget på forretningsadressen fandt sted den 17. februar 2014. Det er ikke korrekt, at TV-holdet forsøgte at interviewe kunderne.

I forbindelse med undersøgelserne til udsendelsen konstaterede man, at der var forskel på den grafiske opsætning på fakturaerne fra D Automobile A/S. Man fandt frem til, at én slags var til udlandske kunder, mens en anden slags var blevet benyttet i slutningen af perioden op til konkursen. Man har ikke betalt penge til nogen af de kilder, der har givet oplysninger i sagen, hvilket i sig selv ville stride mod alle principper. Man har ikke været i stand til at identificere den person, som C omtaler som »Asian gentleman«, som angiveligt satte C's mail op.

927

Meningen med programmet er ikke at beskyldte rekvirenterne for at have begået noget kriminelt, men blot at følge de spor i sagen, som kilderne har givet.

Parternes synspunkter

A og B A/S har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med anbringenderne i forbudsbegæringen og replikken, der lyder således:

»Til støtte for de nedlagte påstande gøres det gældende,

at den påtænkte udsendelse sammekæder rekvirenterne med ulovligheder på en måde, som vil være i strid med straffelovens § 267 og/eller § 268 samt reglerne og god presseskik, idet rekvirenterne ikke er blevet forelagt nogen form for dokumentation, der kan retfærdiggøre en sådan sammenkædning,

at TV2 og Monday Production har overtrådt grundlæggende retsprincipper og punkt A.3 i de presseetiske regler ved ikke at give rekvirenterne en forsvarlig adgang til at kommentere beskyldningerne,

at omtale af rekvirenterne i TV-udsendelsen desuden vil være i strid med punkt C.6 og C.7 i de presseetiske regler. Punkt C.6 og C.7 omhandler sigtede og politianmeldte personer, men principperne gælder i sagens natur så meget desto mere i tilfælde, hvor der end ikke foreligger en sigtelse eller politianmeldelse,

at forbuddet skal nedlægges uden sikkerhedsstillelse. Forbudsbegæringen vil ikke forhindre TV 2 eller Monday Production i at bringe en TV-udsendelse om D Automobile og svindel med registreringsnumre, snyd af leverandører m.v. Forbuddet vil alene forhindre, at rekvirenterne nævnes, vises eller på anden måde forbindes med svindel med registreringsafgifter eller anden kriminalitet. Desuden vil forbuddet naturligvis kunne ophæves, hvis rekvirenterne dømmes for forhold af den pågældende karakter.«

TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med anbringenderne i svarskriftet, der lyder således:

»Det er TV 2's og Mondays opfattelse, at der er fuldt tilstrækkelig dækning for at bringe omtale af A og B, og at der ikke er grundlag for at antage, at denne omtale er retsstridig. Det bemærkes, at udtalelser om, at blandt andet A trækker i trådene (»pulling the strings«) er fremsat af en navngiven person, der nyder ytringsfrihed under sædvanligt ansvar.

Den rejste kritik blev forelagt rekvirenterne, herunder disses rådgivere, og rekvirenternes reaktion videreformidles. Der er udvist kildekritik, og tvivl om hændelsesforløbet lægges åbent frem for seerne.

Der er tale om et emne af betydelig offentlig interesse, som TV 2 selvsagt er berettiget til - under iagttagelse af de presseetiske regler - at afdække, jf. herved i øvrigt artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Et forbud mod et nyhedsmedies offentliggørelse af oplysninger, herunder udtalelser fra en navngiven kilde, er et indgreb i ytrings- og informationsfriheden, som kun kan foretages, såfremt tungtvejende grunde taler herfor. I afvejning af hensyn til ytringsfriheden over for andre hensyn må det særligt indgå, at der ikke opstilles begrænsninger, som hindrer medierne i på rimelig måde at udfylde rollen som offentlighedens kontrol- og informationsorgan. Det forhold, at offentliggørelse kan medføre en krænkelse er derfor ikke tilstrækkelig til, at et forbud kan nedlægges, medmindre krænkelsen er at en sådan grovhed, at hensynet til den krænkede overstiger hensynet til ytrings- og informationsfriheden.

Det gøres gældende, at der ikke er grundlag for at forbyde TV 2 at bringe udsendelsen, ligesom der ikke er grundlag for at nedlægge forbud over for Monday som produktionsselskab.«

Retdens begrundelse og afgørelse

[se Højesterets kendelse]

Østre Landsret

Østre Landsrets dom 30. juni 2014 (2. afd.), B-844-14

(Hedegaard Madsen, Inge Neergaard Jessen, Andreas Bøgsted-Møller (kst.)).

De indkærede har anmodet landsretten om i henhold til retsplejelovens § 298 at pålægge de kærende at fremlægge den påtænkte tv-udsendelse i den form, som den blev fremvist under hovedforhandlingen af sagen i Retten i Odense, samt de fulde optagelser af alle samtaler, som medarbejdere hos de kærende har ført med C.

De kærende har påstået editionsbegæringen nægtet fremme.

Efter votering afsagdes

kendelse

[se Højesterets kendelse]

Højesteret

Højesterets kendelse

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Odense den 7. marts 2014 og af Østre Landsrets 2. afdeling den 30. juni 2014.

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Lene Pagter Kristensen, Niels Grubbe, Thomas Rørdam, Lars Hjortnæs og Jens Kruse Mikkelsen.

Påstande

De kærende, *TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS*, har principalt nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ændres, således at det ikke pålægges dem at udlevere de lyd- og billedoptagelser, som er omtvistet i kæresagen.

928

Subsidiært har TV 2 og Monday Production nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ændres, således at det ikke pålægges dem at udlevere optagelserne, at optagelserne udgår af sagen, og at sagen hjemvises til landsretten med henblik på realitetsbehandling af den editionsbegæring, som er fremsat af de indkærede, A og B A/S.

Mere subsidiært har TV 2 og Monday Production nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ændres, således at det ikke pålægges dem at udlevere optagelserne, at optagelserne udgår af sagen, og at editionsbegæringen ikke imødekommes.

A og B A/S har principalt nedlagt påstand om stadfæstelse af landsrettens kendelse.

Subsidiært har A og B nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ændres, således at det i medfør af retsplejelovens § 298 om partsedition pålægges TV 2 og Monday Production at fremlægge optagelserne.

Sagsfremstilling

Kæresagen angår, om det skal pålægges TV 2 og Monday Production til A og B at udlevere kopi af nogle lyd- og billedoptagelser, som har været forevist i byretten under behandlingen af en forbudssag.

Retten i Odense modtog den 28. februar 2014 fra A og B en forbudsbegæring med følgende påstande:

»Der nedlægges forbud mod, at TV 2 Danmark A/S viser eller på anden måde tilgængeliggør en udsendelse af programmet ». . .« om svindel med registreringsafgifter, produceret af Monday Production ApS, hvori A eller B A/S omtales, vises eller på anden [måde] forbindes med svindel med registreringsafgifter eller anden kriminalitet . . .

Der nedlægges forbud mod, at Monday Production ApS overdrager, viser eller på anden måde tilgængeliggør en udsendelse af programmet ». . .« om svindel med registreringsafgifter, produceret af Monday Production ApS, hvori A eller B A/S omtales, vises eller på anden [måde] forbindes med svindel med registreringsafgifter eller anden kriminalitet.«

Forbudsbegæringen blev behandlet i et retsmøde ved Retten i Odense den 7. marts 2014. I byrettens retsbog for 7. marts 2014 er bl.a. anført følgende:

»For rekvirenterne, A og B A/S, mødte advokat Asser Rung-Hansen med A.

For rekvisiti, TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS, mødte advokat Asger Bagge-Jørgensen med redaktionschef Kasper Vilsmark.

...

Advokat Asser Rung-Hansen begærede dørlukning og anførte til støtte herfor, at der er tale om en forbudssag vedrørende et tv-program, der omhand[ler] svindel med registreringsafgifter. Programmet søger at afdække personer, der står bag organiseret kriminalitet, og både rekvirenten A og vidnet Y har modtaget trusler på livet. Det nævnte vidne tør derfor ikke møde i retten i dag. Programmet indeholder alvorlige sigtelser mod blandt andre rekvirenten A for medvirken til svindel med regist[r]eringsafgifter, og der vil under dette retsmøde fremkomme nærmere oplysninger om hans personlige og økonomiske forhold, ligesom rekvirenten B A/S' økonomiske forhold vil blive blottagt.

Advokat Asger Bagge-Jørgensen protesterede imod dørlukning og anførte til støtte herfor, at retsmøder som udgangspunkt er offentlige, og at der ikke er hjemmel til dørlukning for at beskytte et vidne. Såfremt retten finder det nødvendigt, kan retten lukke dørene under dele af retsmødet. . . .

Retten afsagde

kendelse:

Sagen omhandler et tv-program, hvori rekvirenterne forbindes med grov, organiseret svindel med registreringsafgifter. Da sagens behandling i et offentligt retsmøde vil udsætte rekvirenterne for en unødvendig krænkelse, og da der skal afgives forklaring om forretningsmæssige forhold, herunder af fortrolig art, tages begæringen om dørlukning til følge, jf. retsplejelovens § 29, stk. 1, nr. 3.

...

Derfor bestemmes:

Dørene lukkes under dette retsmøde.

...

Det omtvistede tv-program ». . .« vedrørende svindel med registreringsafgifter blev forevist.

På rekvirenternes anmodning blev dele af programmet forevist på ny.

Advokat Asser Rung-Hansen anmodede rekvisiti om at forevise den uredigerede version af den tv-optagne telefonsamtale mellem journalist E og C, som i redigeret form indgår i programmet.

Advokat Asger Bagge-Jørgensen var ikke umiddelbart indstillet herpå.

På rettens opfordring og efter drøftelse med partsrepræsentanten blev den omhandlede telefonsamtale forevist i den uredigerede version.

Advokat Asser Rung-Hansen anmodede rekvisiti om at fremlægge telefonsamtalen i den uredigerede version, således at den også formelt indgår i sagen.

...

Advokat Asger Bagge-Jørgensen proteste[re]de imod begge begæringer og anførte vedrørende telefonsamtalen, at der er tale om redaktionelt materiale, der er genstand for bearbejdning. . . .

Retten afsagde

929

kendelse:

Da den uredigerede version af den tv-optagne telefonsamtale mellem journalist E og C er forevist i retten og således indgår i sagens bevismateriale, tages rekvirenternes begæring til følge.

. . . .

Derfor bestemmes:

Rekviriti skal fremlægge den uredigerede version af den tv-optagne telefonsamtale mellem journalist E og C.

. . . .

På advokat Asger Bagge-Jørgensens forespørgsel oplyste retten, at fremlæggelse af telefonsamtalen alene skal ske i samme form som det foreviste tv-program, dvs. at telefonsamtalen ikke skal kopieres og udleveres til rekvirenterne, men telefonsamtalen skal stå til rådighed for rekvirenterne og retten under sagens behandling i retten, ligesom den skal stå til rådighed for rettens efterfølgende koncipering af en afgørelse i sagen.«

Ved kendelse af 7. marts 2014 traf byretten afgørelse vedrørende A og B's forbudsbegæring. I kendelsen er bl.a. anført følgende:

»Rettens begrundelse og afgørelse

Som anført af Højesteret i kendelse trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 1859, er et forbud mod et nyhedsmedies offentliggørelse af optagelser et indgreb i ytrings- og informationsfriheden, som kun kan foretages, såfremt tungtvejende grunde taler herfor, jf. herved principperne bag grundlovens § 77 samt § 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter begrænsninger i ytringsfriheden kun kan ske i det omfang, de »er nødvendige i et demokratisk samfund« af hensyn bl.a. til beskyttelse af »andres gode navn og rygte eller rettigheder«. Som ligeledes anført af Højesteret må det ved afvejningen af hensynet til ytringsfriheden over for andre hensyn, herunder hensynet til privatlivets fred, særligt indgå, at der ikke opstilles begrænsninger, som hindrer medierne i på rimelig måde at udfylde rollen som offentlighedens kontrol- og informationsorgan. Det forhold, at en offentliggørelse kan medføre en krænkelse, er derfor ikke tilstrækkelig til, at et forbud kan nedlægges, medmindre krænkelsen er af en sådan grovhed, at hensynet til den krænkede overstiger hensynet til ytrings- og informationsfriheden.

Retten skal således foretage en afvejning af på den ene side den betydelige beskyttelse af nyhedsmediernes ytrings- og informationsfrihed og på den anden side bl.a. hensynet til privatlivets fred. Spørgsmålet er derfor, om udsendelse af tv-programmet ». . . « vedrørende blandt andet svindel med registreringsafgifter på biler er krænkende for rekvirenterne, og i givet fald om krænkelsen er af en sådan grovhed, at hensynet til de krænkede overstiger hensynet til ytrings- og informationsfriheden.

Retten finder, at tv-programmet fremstiller rekvirenterne som medvirkende til grov, organiseret svindel med bilregistreringsafgifter for flere mio. kr. Der er tale om sigtelser for strafbare forhold, der efter deres indhold er omfattet af straffelovens § 267.

Sigtelserne hviler efter rettens opfattelse på et meget usikkert og fragmenteret grundlag. Rekvirenterne har taget til genmæle over for sigtelserne og er fremkommet med oplysninger, der ikke

umiddelbart kan tilbagevises, og som for tiden er genstand for undersøgelse af kurator i D A/S under konkurs.

A har gennem en længere årrække opbygget B A/S, der fremstår som et solidt og velrenommeret selskab. Selskabet har en årlig omsætning på knap 100 mio. kr. og beskæftiger for tiden 17 personer.

De sigtelser, som i tv-programmet fremsættes mod rekvirenterne, indebærer efter rettens opfattelse en grov krænkelse af A's gode navn og rygte og er potentielt særdeles skadelige for B A/S' forretning.

Det emne, som tv-programmet omhandler, er et emne af offentlig interesse, men emnet kan formidles til offentligheden uden at identificere A eller B A/S i programmet. De begærede forbud vil således ikke hindre TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS i på rimelig måde at udfylde rollen som offentlighedens kontrol- og informationsorgan.

Da hensynet til de krænkede herefter overstiger hensynet til ytrings- og informationsfriheden, tager retten rekvirenternes påstande til følge.

Da afvejningen af de nævnte hensyn er skønmæssig, betinges forbuddene af en sikkerhedsstillelse på 100.000 kr. som nærmere bestemt nedenfor. Der er herved også lagt vægt på, at tv-programmet kan redigeres i nødvendigt omfang og udsendes med et indhold, der i det væsentlige er uændret.

. . . .

Derfor bestemmes:

Der nedlægges forbud mod, at TV 2 Danmark A/S viser eller på anden måde tilgængeliggør en udsendelse af programmet ». . . « om svindel med registreringsafgifter, produceret af Monday Production ApS, hvori A eller B A/S omtales, vises eller på anden måde forbindes med svindel med regist[r]eringsafgifter eller anden kriminalitet.

Der nedlægges forbud mod, at Monday Production ApS overdrager, viser eller på anden måde tilgængeliggør en udsendelse af programmet ». . . « om svindel med registreringsafgifter, produceret af Monday Production ApS, hvori A eller B A/S omtales, vises eller på anden måde forbindes med svindel med regist[r]eringsafgifter eller anden kriminalitet.«

930

TV 2 og Monday Production kærede byrettens kendelse om nedlæggelse af forbud til Østre Landsret. Med kæreskriftet fremlagde de en afskrift af den påtænkte tv-udsendelse. Afskriften indeholder en fuldstændig gengivelse af lyd- og billedtekst og en beskrivelse af indholdet af billedsiden.

I kæresvarskriftet af 19. maj 2014 anmodede A og B landsretten om at pålægge TV 2 og Monday Production at fremlægge visse lyd- og billedoptagelser, herunder optagelser, der blev fremvist under retsmødet i byretten.

I et brev af 4. juni 2014 til landsretten anførte TV 2 og Monday Productions advokat, at TV 2 i overensstemmelse med fremgangsmåden i byretten og i tråd med praksis fra andre sager ville stille lyd- og billedoptagelserne vedrørende både den omtvistede udgave af tv-udsendelsen og det uredigerede telefoninterview til rådighed for modparterne og retten under hovedforhandlingen samt forud og efter hovedforhandlingen og andre retsmøder, men uden udlevering af kopi til modparterne. Endvidere var TV 2 indforstået med at give modparterne og deres advokat mulighed for at gennemse det på et af TV 2 valgt sted med rigelig tid afsat til gennemsynet og i øvrigt efter udenretlig aftale mellem parterne.

I landsrettens retsbog for den 30. juni 2014 er anført følgende:

»De indkærede har anmodet landsretten om i henhold til retsplejelovens § 298 at pålægge de kærende at fremlægge den påtænkte tv-udsendelse i den form, som den blev fremvist under hovedforhandlingen af sagen i Retten i Odense, samt de fulde optagelser af alle samtaler, som medarbejdere hos de kærende har ført med C.

De kærende har påstået editionsbegæringen nægtet fremme.
Efter votering afsagdes

kendelse:

Det fremgår af Odense Rets retsbog for den 7. marts 2014, at den uredigerede udgave af den omtvistede tv-udsendelse samt den uredigerede version af den tv-optagne telefonsamtale mellem journalist E og C begge blev afspillet i byretten og dermed indgår som bilag i sagens bevismateriale.

Det følger allerede heraf, at de indkærede er berettiget til at få udleveret en kopi af dette bevismateriale.

Det, som de kærende har anført i den forbindelse, kan ikke føre til et andet resultat.

Da de indkærede ikke har antageliggjort, at de kærende er i besiddelse af yderligere optagelser af telefonsamtaler mellem medarbejdere hos de kærende og C, tages de indkæredes editionsbegæring herom ikke til følge.

Thi bestemmes:

Det pålægges TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS til B A/S og A at udlevere kopier af den uredigerede udgave af tv-udsendelsen ». . .« samt den uredigerede videooptagelse af en telefonsamtale mellem journalist E og C i den form, optagelserne blev afspillet under hovedforhandlingen for byretten.

De indkæredes anmodninger i øvrigt tages ikke til følge.«

Anbringender

TV 2 og Monday Production har navnlig anført, at forevisning af materiale under et retsmøde ikke i sig selv medfører en pligt til fysisk udlevering af det pågældende materiale til modparten.

TV 2 har ganske uproblematisk i en række sager ved Retten i Odense fremvist optagelser uden samtidig at udlevere dem. Samme fremgangsmåde blev tidligere anvendt ved Retten i Gladsaxe, hvor DR før etableringen af DR Byen havde værneting, og følges tillige ved Københavns Byret, hvor DR i dag har værneting. I forhold til mediernes bevisførelse i forbudssager har der således over årene udviklet sig en sædvane præter legem (dvs. ved siden af loven).

Der er næppe grundlag for en hovedregel om, at der skal ske udlevering, blot fordi en given genstand har været forevist for retten. I denne sag er der udarbejdet en afskrift af den omtvistede tv-udsendelse. Afskriften kan sidestilles med en afbildning af en forevist, men ikke udleveret genstand.

Den anvendte fremgangsmåde med forevisning uden udlevering indebærer ikke et brud på kontradiktionsprincippet. Dette princip er ikke absolut. Aktindsigt for en part efter retsplejelovens § 255 a kan nægtes, hvis der er grund til at befrygte retsstridig benyttelse. Retten kan imødekomme en aktindsigtsanmodning ved at tilbyde gennemsyn som alternativ til udlevering, hvis det forekommer hensigtsmæssigt. Fremgangsmåden med forevisning uden udlevering er således ikke en ukendt retlig figur.

A og B's ønske om bedre mulighed for forberedelse kan ikke i sig selv danne grundlag for at give dem mulighed for at råde over materiale, der tilhører TV 2 og Monday Production. A og B's advokat har foreslået en form for klausulering af udleverede optagelser, hvilket næppe har noget sikkert hjemmelsgrundlag, herunder angående sanktion ved en eventuel overtrædelse. TV 2 og Monday Production har imidlertid tilbudt A og B's advokat mulighed for gennemsyn af de omtvistede optagelser.

TV 2 og Monday Production har endvidere meddelt landsretten, at et eksemplar af den udsendelse, der blev afspillet for byretten, på anmodning vil blive stillet til rådighed for landsretten både før og efter et retsmøde. TV 2 og Monday Production forudsætter herved, at

931

materialet ikke indgår i landsrettens arkiv. Adgangen til aktindsigt gælder kun materiale, som retten har arkiveret. Retten i Odense er ikke længere i besiddelse af de omtvistede optagelser.

Kildebeskyttelse som værnet i retsplejelovens § 172 påberåbes ikke af TV 2 og Monday Production. Såfremt kildebeskyttelse ville blive kompromitteret ved en forevisning af optagelserne, havde en sådan selvsagt aldrig fundet sted.

Domstolene har ved flere lejligheder anerkendt, at redaktionelt materiale indtager en særposition. Dette værn har også støtte i praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Redaktionelt materiale kan kun offentliggøres af den ansvarshavende redaktør og under ansvar efter medieansvarsloven. Tilblivelsen af en tv-udsendelse er en løbende proces. Indtil offentliggørelsen er udsendelsen alene et øjebliksbillede, der af redaktøren kan ændres helt frem til offentliggørelsen. I en situation som den foreliggende må udlevering i princippet sidestilles med offentliggørelse. Det frygtes, at internt materiale, som udleveres, vil blive offentliggjort af tredjemand på YouTube eller andre platforme. Det forhold, at det er strafbart at viderebringe, hvad der er passeret på et lukket retsmøde, udgør ikke et tilstrækkeligt værn.

Såfremt forevisning i forbindelse med en forbudssag indebærer en pligt til udlevering, må det forventes, at medier vil udvise endnu større tilbageholdenhed med at delagtiggøre retten i relevant materiale. Manglende forevisning vil kunne efterlade domstolene i en vanskelig situation, hvor medier ved en traditionel bevisbedømmelse kan lide bevisnød med den processuelle skadevirkning, at der meddeles unødige forbud. Den procesordning, som landsrettens kendelse lægger op til, indebærer med stor sandsynlighed et brud på artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Den bevisusikkerhed, der kan følge af at undlade forevisning, kan ramme såvel mediet som den, der anmoder om forbud. Bevisusikkerheden kan tænkes at føre til, at en forbudsbegæring ikke fremmes af frygt for at krænke artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det kan medføre risiko for, at privatlivsbeskyttelse mv. ikke håndhæves med tilstrækkelig styrke, hvorved der kan være risiko for, at der sker krænkelser af eksempelvis artikel 8 i samme konvention.

Landsrettens kendelse fremtræder som en omgørelse af byrettens anerkendelse af den forudsætning, som lå bag forevisningen. Det må anses for tvivlsomt, om det er procesretligt muligt og i overensstemmelse med artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at byretten anerkender en forudsætning, der udløser en i øvrigt ikke pligtmæssig proceshandling, hvorefter landsretten tillægger proceshandlingen retsvirkning i direkte modstrid med den anerkendte forudsætning.

TV 2 og Monday Production ville under ingen omstændigheder have afspillet de omtvistede optagelser, såfremt det havde stået klart, at dette ville medføre en pligt til at udlevere materialet til A og B. Et af retten meddelt editionspålæg ville ikke være efterkommet, uanset de processuelle skadevirkninger, som manglende efterkommeelse måtte medføre.

Retten kan pålægge en part at fremlægge dokumenter. Parten kan undlade dette med den virkning, at det kan tillægges processuel skadevirkning. I forhold til tredjemandsedition træffer domstolene typisk afgørelse om udlevering. Sondringen mellem fremlæggelse og udlevering er således ikke ukendt. Ved tredjemandsedition kan

der ved manglende udlevering iværksættes tvangsmæssige foranstaltninger. En sådan hjemmel synes ikke at foreligge i forhold til en part, der måtte vægre sig ved at udlevere.

Landsrettens kendelse kan opfattes som et pålæg om fysisk udlevering. Det må antages, at kendelsen også af andre, herunder af byretterne og landsretterne, vil blive læst således i fremtidige forbudssager. Et udleveringspålæg vil i sig selv stride mod artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Tre af hinanden uafhængige kilder knytter A til svindel i D. Det er således disse kilder, og ikke tv-optagelserne, der knytter A sammen med svindel i D. Kildernes udsagn er understøttet af øvrig research.

Hvis Højesteret ikke finder grundlag for at opretholde den gennem mange år faste praksis for mediernes bevisførelse i forbudssager, bør materialet som anført i den subsidiære påstand udgå af sagen, og editionsspørgsmålet må hjemvises til landsretten med henblik på realitetsbehandling. For det tilfælde, at Højesteret ikke er enig med landsretten i, at forevisningen i sig selv udløser udleveringspligt, men ikke finder grundlag for at hjemvise spørgsmålet, bemærkes i relation til den mere subsidiære påstand, at der kan træffes bestemmelse om fremlæggelse af en nærmere afgrænset del af det ønskede materiale.

A og B har navnlig anført, at de i overensstemmelse med grundlæggende processuelle spilleregler, herunder kontradiktionsprincippet og retsplejelovens aktindsigtsregler, skal have adgang til det bevismateriale, som indgår i sagen.

De omtvistede optagelser udgør ikke blot genstanden for forbuddet i sagen. Optagelserne er også det eneste, som angiveligt kæder A og B sammen med den svindel, som angiveligt er sket i virksomheden D. TV 2 har således ikke ført nogen vidner eller fremlagt nogen dokumentbeviser, som sammenkæder de indkærede med D. Optagelserne er således helt centrale i sagen både som bevis for karakteren af de ubeføjede udsagn og som bevis for det grundlag, som de ubeføjede udsagn er baseret på.

932

A og B's forbindelse til D bestod i en byttehandel, som er dokumenteret med fakturaer. A og B er fortsat ikke blevet politianmeldt, sigtet eller mødt med omstødelseskrav i anledning af samhandlen med D.

Den fremlagte afskrift af tv-udsendelsen udgør ikke et tilstrækkeligt grundlag for vurderingen af beskyldningerne mod de indkærede og den kontekst, hvori beskyldningerne indgår. Afskriften omfatter i øvrigt ikke råbåndet med interviewet af C.

Det er ikke tilstrækkeligt, at de omtvistede optagelser blot forevises under et retsmøde i landsretten, idet dette ikke vil give A og B tilstrækkelig mulighed for en kritisk gennemgang af optagelserne, herunder mulighed for at sikre sig, at optagelserne er identiske med de optagelser, som blev forevist under retsmødet i byretten.

Der er ikke nogen rimelig begrundelse fra TV 2 eller Monday Productions side for at nægte at fremlægge optagelserne, idet A og B naturligvis ikke har noget ønske om at offentliggøre materiale med alvorlige beskyldninger mod dem selv.

Der er ikke nogen praktiske eller fysiske forhold, som umuliggør eller vanskeliggør udlevering af de omstridte optagelser. Medieansvarsloven er heller ikke til hinder for, at der gives A og B adgang til optagelserne.

TV 2 har ikke modtaget nogen form for forhåndstilsagn om, at de omtvistede optagelser ikke ville indgå som bilag i sagen. Afspilningen skete heller ikke under denne forudsætning. TV 2 tilkendegav allerede forud for retsmødet i byretten, at tv-udsendelsen i den påtænkte form ville blive afspillet under retsmødet. TV 2 modsatte sig i øvrigt dørlukning, og dørlukningen

indgik således heller ikke som et element i TV 2's overvejelser i forhold til afspilning af optagelserne under retsmødet.

A og B er ikke indstillet på at acceptere at skulle gennemse de omtvistede optagelser på TV 2's eller TV 2's advokats kontor efter nærmere aftale. A og B's advokat har tilbudt at modtage de pågældende optagelser og opbevare disse uden udlevering til sine klienter eller tredjemand, men med mulighed for forberedelse på sædvanlig vis, herunder gennemsyn med klienterne.

Det er i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om retfærdig rettergang, at landsretten med sin kendelse har villet sikre A og B adgang til centralt bevismateriale.

Den beskyttelse af ytringsfriheden, som TV 2 og Monday Production påkalder sig i sagen, er af helt teoretisk karakter. Der er ikke fremført nogen argumentation for, hvordan udlevering af en kopi af optagelserne til A og B på nogen væsentlig måde vil kunne påvirke nogens ønske om eller mulighed for at ytre sig.

Såfremt der ikke måtte være grundlag for et pålæg om udlevering, må der som det mindre være grundlag for et editionspålæg i medfør af retsplejelovens § 298, og der er derfor nedlagt subsidiær påstand herom.

DR har navnlig anført, at DR i det hele støtter TV 2 og Monday Productions påstande og anbringender. Medierne udgør en central funktion i et demokratisk samfund, og mediernes informations- og ytringsfrihed er en af de helt centrale forudsætninger for et demokratisk samfund. For at medierne kan udøve funktionen som »offentlighedens vagthund«, er det nødvendigt, at de nyder en særlig beskyttelse, når de videreformidler emner af offentlig interesse.

Den særlige beskyttelse, som medierne nyder ved behandlingen af emner af offentlig interesse, omfatter ikke kun offentliggjort materiale, men også journalisters aktiviteter i perioden forud for offentliggørelsen. Beskyttelsen omfatter således også mediernes redaktionelle materiale. Beskyttelsen gælder alt materiale og ikke kun materiale, som er egnet til at røbe navnet på en kilde, da en forpligtelse til at udlevere enhver form for materiale vil have en afskrækkende effekt på mediernes udøvelse af informations- og ytringsfriheden.

For et medie som DR er det helt afgørende, at man i videst muligt omfang har rådigheden over redaktionelt materiale, og at en forpligtelse til i civil- eller strafferetlig sammenhæng at udlevere sådant materiale kun kan pålægges i ekstraordinære tilfælde. DR's udgangspunkt er, at man ikke vil udlevere materiale, som ikke er færdigredigeret. I tilfælde, hvor byrettens kendelse i en forbudssag bliver kærret, er DR opmærksom på, at rekvirentens advokat skal have rimelig mulighed for at forberede sig. DR sikrer sig derfor, at vedkommende får adgang til de pågældende optagelser eller en afskrift heraf i forbindelse med sin forberedelse af kæremålet.

Det er vanskeligt at forstå udskriften af byrettens retsbog på anden måde, end at TV 2 og Monday Production afspillede den påtænkte udsendelse under den forudsætning, at udsendelsen ikke skulle kopieres og udleveres til A og B. På denne baggrund virker det uforståeligt, at landsretten har fundet, at optagelserne skal udleveres, allerede fordi de er blevet afspillet i byretten.

Under alle omstændigheder vil en stadfæstelse af landsrettens kendelse føre til, at den praksis, som hidtil er blevet fulgt af medierne i forbudssager, og som på rimelig vis afbalancerer de involverede interesser, ikke kan opretholdes. Det vil derfor være sandsynligt, at medierne i fremtiden ikke vil forevise påtænkte udsendelser i retten. Dette kan enten føre til, at retten tillægger den manglende forevisning processuel skadevirkning, eller at en forbudsbegæring ikke tages til følge, når rekvirenten ikke har kunnet påvise, hvori det krænkende består.

På baggrund af det væsentlige hensyn til mediernes informations- og ytringsfrihed kan retsstillingen herefter blive, at forbudsbegæringen kun tages til følge, hvis

933

rekvirenten kan påpege konkrete forhold, som udgør en krænkelse, og som overstiger det væsentlige hensyn til, at medierne kan videreformidle oplysninger af offentlig interesse. Herved stilles rekvisiter i fremtidige sager i realiteten ringere end hidtil.

Hvis domstolene derimod måtte tillægge det processuel skadevirkning, at mediet ikke foreviser en ikke færdigredigeret udsendelse i retten, vil dette efter DR's opfattelse alene kunne ske i helt særlige tilfælde uden at komme i konflikt med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10.

Dansk retspraksis har i mere end 20 år sikret en stærk beskyttelse af mediernes informations- og ytringsfrihed, som også omfatter formidlingsfrihed og arbejdsvilkår. Landsrettens kendelse afviger herfra og griber på en betænkelig og uhensigtsmæssig måde ind i en veletableret og velfungerende praksis for gennemførelse af forbudssager mod medierne.

Retsgrundlag mv.

Retsplejeloven indeholder bl.a. følgende bestemmelser om arkivering og partsaktindsigt:

»§ 39. I borgerlige sager forbliver stævningerne og parternes øvrige processkrifter i rettens arkiv. Af dokumenter, der har været benyttet som bevis, skal, når de forlanges udleveret inden ankefristens udløb, og modpartens samtykke til udleveringen ikke foreligger, kopi, der bekræftes af retten, afgives til retten . . .

Stk. 2 . . .

§ 255 a. En part kan forlange at få udleveret kopi af dokumenter, der vedrører sagen, herunder indførsler i retsbøgerne, medmindre andet er bestemt.

Stk. 2 . . . «.

Af forarbejderne til retsplejelovens § 39 og § 255 a fremgår bl.a. (jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, L 23, s. 603-605, 624 og 648-650):

»Almindelige bemærkninger

2.2. Parters aktindsigt
2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. I civile sager gælder med ganske få undtagelser et ubetinget princip om fuld kontradiktion. Parterne har således under sagen adgang til at gøre sig bekendt med og kommentere alt materiale, der indgår i sagen, herunder domme og kendelser.

Den adgang til aktindsigt, der følger af kontradiktionsprincippet, gælder under sagens gang. Når sagen er afsluttet, reguleres parternes adgang til aktindsigt af retsplejelovens § 41 [nu § 255 a].

Ifølge retsplejelovens § 41 har parter i civile sager som udgangspunkt uden videre krav på udskrift af retsbøgerne og fremlagte dokumenter. Aktindsigt kan ifølge bestemmelsens ordlyd helt eller delvis nægtes, såfremt hensynet til statens sikkerhed eller forhold til fremmede magter eller særlige hensyn til disse i øvrigt gør det betænkeligt at meddele aktindsigt. Det samme gælder, såfremt det må befrygtes, at en udskrift vil blive benyttet på retsstridig måde.

De undtagelser fra aktindsigt, som er opregnet i § 41, gælder således ikke for den adgang til aktindsigt, der under sagens gang følger af kontradiktionsprincippet. Undtagelserne i § 41 er da også navnlig møntet på straffesager og ses i trykt retspraksis ikke at være anvendt i civile retssager.

2.2.2. Lovforslagets udformning

2.2.2.1. I civile sager gælder der som nævnt ovenfor med ganske få undtagelser et ubetinget princip om fuld kontradiktion. Parterne har således adgang til at gøre sig bekendt med og kommentere alt materiale, der indgår i sagen.

Retsplejerådet ser ingen grund til, at parternes adgang til aktindsigt i civile sager skal være mere begrænset, når sagen er afsluttet, end under sagens gang. Retsplejerådet foreslår derfor, at parternes adgang til aktindsigt i civile sager alene skal begrænses af de eksisterende særregler for visse indispositive sager, f.eks. om anonymitet mellem biologiske forældre og adoptivforældre i adoptionssager.

2.2.2.5. Justitsministeriet kan tilslutte sig Retsplejerådets synspunkter, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, dog med de ændringer, der følger af lov nr. 436 af 10. juni 2003 (Bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 12 og 13 (§ 38 og § 39, stk. 1)

Der foreslås en sproglig ændring, således at »dokumenter« benyttes som det generelle udtryk for alle former for meddelelsesmidler, dvs. ud over egentlige skriftlige dokumenter også bl.a. tegninger, kort, billeder og lyd- og billedoptagelser. Bestemmelserne bringes hermed på linje med de foreslåede nye regler om aktindsigt . . .

Samtidig tydeliggøres det, at bestemmelsen i § 39 angår dokumenter, der har været benyttet som bevis (frem for dokumenter, der benyttes som bevis).

Til nr. 24 (§ 255 a)

Bestemmelsen angår parternes adgang til aktindsigt i civile sager. Bestemmelsen fastslår i overensstemmelse med det kontradiktionsprincip, der gælder inden for den civile retspleje, at parterne som altovervejende hovedregel har adgang til aktindsigt i sagens samlede materiale.

934

Den foreslåede § 255 a kan ikke forventes at blive anvendt særligt hyppigt, da parterne i civile sager normalt som led i den almindelige sagsbehandling modtager alle dokumenter, der vedrører sagen. Bestemmelsen giver imidlertid en part mulighed for at få aktindsigt i afsluttede sager, hvor parten måske ikke længere er i besiddelse af akterne. Bestemmelsen sikrer endvidere, at en part, der af den ene eller anden grund mener at mangle et dokument i en verserende sag, altid har mulighed for hos retten at få kopi af det pågældende dokument, uanset om parten allerede burde have modtaget et eksemplar fra retten eller modparten.

I forhold til den gældende § 41 udgår undtagelserne vedrørende statens sikkerhed mv. og risiko for retsstridig anvendelse af udskrifter, idet disse undtagelser i praksis ikke anvendes i forhold til parter i civile sager.

Retten til aktindsigt gælder, medmindre andet er bestemt. Dette forbehold svarer til de indledende ord i den gældende § 41 »Uden for de tilfælde, for hvilke der i denne lov er truffet særlig bestemmelse«.

Som eksempler på, at andet er bestemt, kan navnlig henvises til retsplejelovens § 169, stk. 2, 1. pkt., om en myndigheds redegørelse for grundene til at nægte samtykke til afgivelse af vidneforklaring om forhold belagt med tavshedspligt, retsplejelovens § 450 a om indholdet af en samtale med et barn efter lov om forældremyndighed og samvær § 29 og retsplejelovens § 456 m, stk. 4, og § 475 g, stk.

3, om anonymitet også i domsudskrifter mv. i forholdet mellem adoptivforældre og biologiske forældre.

...

Et dokument vedrører sagen, når dokumentet har betydning for sagens behandling. Som eksempler kan nævnes stævning og øvrige processkrifter, brevveksling med retten vedrørende sagen og dokumenter, der benyttes som bevis.

Udtrykket »dokumenter« skal forstås lige så bredt som dokumentbegrebet efter offentlighedsloven. Ud over egentlige skriftlige dokumenter, hvad enten de foreligger som papirdokumenter eller elektroniske dokumenter, er således også tegninger, kort, billeder og lyd- og billedoptagelser omfattet.

...

Der er adgang til aktindsigt, både mens sagen verserer, og når sagen er afsluttet. Aktindsigt i afsluttede sager forudsætter, at dokumentet er bevaret i rettens arkiv. Retsplejelovens § 39, stk. 1, foreskriver i den forbindelse, at processkrifter forbliver i rettens arkiv, hvorimod bevisdokumenter kan udleveres, når ankefristen er udløbet, uden at anke er iværksat. Retsplejeloven indeholder ikke andre regler om opbevaring af dokumenter i civile sager.

Aktindsigt efter den foreslåede § 255 a omfatter de dokumenter, der rent faktisk er bevaret i rettens arkiv, uanset om der er bevaret dokumenter i videre omfang end foreskrevet ved retsplejelovens § 39, stk. 1.

At dokumenter er bevaret i rettens arkiv, betyder i denne sammenhæng, at de er bevaret som led i et formaliseret opbevarings- og arkiveringssystem. Er et dokument ikke bevaret i et sådant formaliseret opbevarings- og arkiveringssystem, bliver dokumentet ikke omfattet af aktindsigt, blot fordi en dommer i retten stadig er i besiddelse af et eksemplar, eksempelvis i form af en ekstrakt eller materialesamling udarbejdet til brug for domsforhandlingen i sagen.

...

Den foreslåede § 255 a regulerer aktindsigt i form af udlevering af kopi, og der foreslås ikke lovregler om aktindsigt i form af gennemsyn på stedet. Der er imidlertid naturligvis ikke noget til hinder for efter anmodning at give aktindsigt i form af gennemsyn som alternativ til udlevering af kopi, hvis det forekommer hensigtsmæssigt.«

I retsplejeloven fra 1916 havde § 39, 1. pkt., følgende ordlyd:

»§ 39. Stævningerne og Parternes øvrige Processkrifter forbliver i Rettens Arkiv. Af Dokumenter og andre Aktstykker, der benyttes som Bevis, skal, naar de forlanges tilbageleverede, Genpart, der bekræftes af Retsskriveren, eller, hvor saadan ikke er ansat, af Dommeren, afgives til Retten; dog undtages herfra Dokumenter, der er Udskrift af Embedsbøger.«

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår (Udkast til lov om den borgerlige Retspleje, udarbejdet af Proceskommission af 1892 (1899), bemærkningerne til udkastets § 66):

»Siger særlig til at bevirke, at Retsskriveren altid kan være i Besiddelse af det Materiale, der udkræves for at tilvejebringe en saa fuldstændig Udskrift, som behøves til Anke.«

Ved lov nr. 209 af 23. juli 1932 fik § 39, 1. pkt., følgende ordlyd:

»§ 39. I borgerlige Sager forbliver Stævningerne og Parternes øvrige Processkrifter i Rettens Arkiv. Af Dokumenter og andre Aktstykker, der benyttes som Bevis, skal, naar de forlanges udleveret inden Ankefristens Udløb, og Modpartens Samtykke til Udleveringen ikke foreligger, Genpart, der bekræftes af Retsskriveren eller, hvor saadan ikke er ansat, af Dommeren, afgives til Retten; dog undtages herfra Dokumenter, der er Udskrift af Embedsbøger.«

Om baggrunden for ændringen anføres i lovforslaget bl.a. (jf. Rigsdagstidende 1930-31, tillæg A, sp. 4885):

»Forslaget er fremsat af det staaende Retsplejeudvalg, idet de nugældende Regler for borgerlige Sagers Vedkommende maa anses for unødigt strenge og medfører

935

betydelig Bekostning, medens de for Straffesagers Vedkommende har vist sig praktisk uigennemførlige og bør erstattes af administrativt fastsatte Bestemmelser.«

Højesterets begrundelse og resultat

Under hovedforhandlingen af forbudssagen i Retten i Odense blev der afspillet lyd- og billedoptagelser, nærmere bestemt den omtvistede ikke færdigredigerede udgave af tv-udsendelsen og en uredigeret tv-optagelse af journalist E's telefonsamtale med C, der i redigeret form indgår i den omtvistede udgave af tv-udsendelsen. Kæresagen for Højesteret angår, om det under landsrettens behandling af kæren af byrettens forbud mod bl.a. visning af tv-udsendelsen skal pålægges TV 2 Danmark A/S og Monday Production ApS at fremlægge den omtvistede udgave af tv-udsendelsen og tv-optagelsen af telefonsamtalen samt udlevere kopier deraf til A og B A/S.

I civile sager gælder der med få undtagelser et ubetinget princip om fuld kontradiktion. Parterne har således under sagen som udgangspunkt adgang til at gøre sig bekendt med og kommentere alt materiale, der indgår i sagen, jf. herved Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 603. Dette almindelige kontradiktionsprincip indebærer ikke nødvendigvis en adgang til at få en kopi af alt bevismateriale, der indgår i sagen.

Tre dommere - Lene Pagter Kristensen, Niels Grubbe og Lars Hjortnæs - udtaler herefter:

Det fremgår af byrettens retsbog, at fremlæggelsen af den ikke færdigredigerede udgave af tv-udsendelsen og af den uredigerede tv-optagelse af telefonsamtalen skete på vilkår, at optagelserne ikke skulle kopieres og udleveres til rekvirenterne (A og B), men at optagelserne skulle stå til rådighed for rekvirenterne og retten under sagens behandling og ved rettens efterfølgende koncipering af en afgørelse i sagen. Det fremgår ikke af retsbogen, at der var indsigelser herimod fra sagens parter. Vi finder, at parterne ved en sådan ordning har haft adgang til at gøre sig bekendt med og kommentere de pågældende lyd- og billedoptagelser, som indgik i sagen for byretten, og at ordningen derfor ikke kan anses for at stride mod det kontradiktionsprincip, som gælder inden for den civile retspleje.

Det er endvidere vores opfattelse, at retsplejelovens § 39 - i hvert fald i sager, der som den foreliggende er undergivet parternes råden (en dispositiv sag) - ikke kan anses for at være til hinder for, at et dokument, herunder lyd- og billedoptagelser, med begge parter indforståelse ikke forbliver i rettens arkiv.

Parters ret til aktindsigt omfatter efter forarbejderne til retsplejelovens § 255 a dokumenter, herunder også lyd- og billedoptagelser, som rent faktisk findes i rettens arkiv. Da A og B anmodede landsretten om at pålægge TV 2 og Monday Production at udlevere de lyd- og billedoptagelser, der var afspillet i byretten, befandt optagelserne sig som følge af den ovenfor beskrevne ordning ikke i rettens arkiv.

Vi finder på den anførte baggrund, at reglerne om aktindsigt i sammenhæng med kontradiktionsprincippet ikke under de foreliggende omstændigheder giver hjemmel til at pålægge TV 2 og Monday Production at fremlægge og udlevere en kopi af de pågældende lyd- og billedoptagelser.

Spørgsmålet er dernæst, om det i medfør af retsplejelovens § 298 skal pålægges TV 2 og Monday Production at fremlægge det omstridte materiale for landsretten.

Samtidig med kæren til landsretten har TV 2 og Monday Production fremlagt en afskrift af den omtvistede udgave af tv-udsendelsen, der indeholder fuldstændig udskrift af al lyd- og billedtekst og beskrivelse af indholdet af billedsiden. De har endvidere stillet lyd- og billedoptagelserne vedrørende både den omtvistede udgave af tv-udsendelsen og det uredigerede telefoninterview til rådighed for modparterne og retten under, forud og efter hovedforhandlingen og andre retsmøder samt givet modparterne mulighed for at gennemse optagelserne udenretligt med henblik bl.a. på kontrol af afskriftens rigtighed. Herefter finder vi ikke grundlag for i medfør af retsplejelovens § 298 at pålægge edition af den omtvistede udgave af tv-udsendelsen.

På trods af, at der ikke er fremlagt afskrift af det uredigerede telefoninterview, hvilket der heller ikke er fremsat begæring om at få fremlagt, finder vi endvidere, at der under de foreliggende omstændigheder ikke er fuldt tilstrækkeligt grundlag for at pålægge edition af det uredigerede telefoninterview som lyd- og billedoptagelse.

Vi stemmer herefter for at tage TV 2 og Mondays Productions principale påstand til følge og for ikke at imødekomme A og B's anmodning om edition.

Dommerne Thomas Rørdam og Jens Kruse Mikkelsen udtaler:

Vi er enige med landsretten i, at lyd- og billedoptagelserne i den form, hvori de blev afspillet under retsmødet i byretten, indgår i sagens bevismateriale. Byretten burde derfor have beholdt en kopi af optagelserne efter retsmødet og afsigelsen af kendelse den 7. marts 2014, jf. retsplejelovens § 39, stk. 1.

Adgangen til efter denne bestemmelse med modpartens samtykke at udlevere bevisdokumenter før appelfristens udløb kan alene antages at omfatte originale dokumenter. Det er efter vores opfattelse ikke i overensstemmelse med forarbejderne til § 39 og forudsætningerne i forarbejderne til ændringen af retsplejelovens regler om aktindsigt i 2004 at fortolke § 39 således, at den giver parterne mulighed for i enighed at råde over, hvilke bevisdokumenter (herunder lyd- og billedoptagelser) der

936

forbliver i rettens arkiv, når der ikke er tale om originale dokumenter. Ændringen af § 39 i 1932 må således ses i lyset af, at der dengang ikke var adgang til fotokopiering mv., således at en genpart dengang skulle fremstilles ved afskrift af dokumentet, hvorimod bevisdokumenter (herunder lyd- og billedoptagelser) i dag som altovervejende hovedregel fremlægges i kopi for retten.

Spørgsmålet er herefter, hvilken betydning det skal tillægges, at domstolene ikke længere er i besiddelse af optagelserne.

Hvis domstolene fortsat var i besiddelse af en kopi af optagelserne, ville A og B kunne have forlangt at få udleveret en kopi af optagelserne fra domstolene, jf. retsplejelovens § 255 a, stk. 1, og forarbejderne til denne bestemmelse. Det bemærkes, at der med udtrykket »medmindre andet er bestemt« må antages udtømmende at være gjort op med, hvornår aktindsigt kan nægtes, og at der ikke findes lovbestemte undtagelser af relevans for denne sag. Det bemærkes endvidere, at angivelsen i lovforarbejderne af, at der ikke er noget til hinder for, at aktindsigt gives i form af gennemsyn som alternativ til udlevering af kopi, må antages at forudsætte, at den part, der anmoder om aktindsigt, anmoder herom.

På den baggrund finder vi, at kontradiktionsprincippet i den foreliggende sag fører til, at A og B har krav på at få udleveret kopi af de optagelser, der har været benyttet som bevis i byretten. Vi tiltræder derfor, at det pålægges TV 2 og Monday Production at udlevere kopi af optagelserne til A og B.

Vi bemærker, at hvis TV 2 og Monday Production ikke udleverer kopi af optagelserne, kan dette alene sanktioneres ved, at retten ved bevisbedømmelsen kan tillægge den manglende udlevering

virkning til fordel for A og B, jf. princippet i retsplejelovens § 344, idet optagelserne i så fald ikke kan indgå i bevisførelsen for landsretten.

Vi finder, at pålægget om udlevering ikke indebærer en krænkelse af artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Vi lægger herved vægt på, at kildebeskyttelse ifølge TV 2 og Monday Production ikke blev kompromitteret ved forevisning af optagelserne, at A allerede har set optagelserne ved retsmødet i byretten, at A og B ikke kan antages at have nogen interesse i at offentliggøre optagelserne, at manglende udlevering alene kan sanktioneres gennem processuel skadevirkning, og at hensynet til A og B's ret til en retfærdig rettergang, herunder adgang til bevismateriale i sagen, under disse omstændigheder må anses for at veje tungere end hensynet til TV 2 og Monday Production.

Vi stemmer derfor for at stadfæste landsrettens kendelse.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Under hensyn til sagens principielle karakter skal ingen part betale sagsomkostninger for Højesteret til nogen anden part.

Thi bestemmes

Landsrettens kendelse om udlevering af den ikke færdigredigerede udgave af tv-udsendelsen og en uredigeret tv-optagelse af journalist E's telefonsamtale med C ophæves. A og B A/S' anmodning om edition imødekommes ikke.

Ingen part skal betale sagsomkostninger for Højesteret til nogen anden part.